

GLASILO

DELOVNEGA KOLEKTIVA LIP BLED

LETO IV.

SOBOTA, 15. 6. 1974

ST. 6

„20 — 20“

Centralni delavski svet je sprejel predlog in dne 17. novembra 1973 naročil skupnim službam nalogo, da opravijo v prvem polletju 1974 analitično oceno delovnih mest.

Potrebo, da opravimo analitično oceno delovnih mest, narekujejo spremenjeni in novi delovni pogoji na pretežnem številu delovnih mest. Spremembe povzročajo nova tehnologija, nova strojna oprema in drugi pogoji.

Zaradi spreminjanja pogojev dela, se spreminjajo tudi odnosi v kategorizaciji delovnih mest in normativni vrednotenja dela. V zvezi s tem pa neskladnost, ki meji na nepravilno razdeljevanje osebnih dohodkov. Na nekaterih delovnih mestih je osebni dohodek mogoče lažje pridobiti, na nekaterih pa sorazmerno težje. Pravičen način razdeljevanja osebnega dohodka pa mora zagotoviti razdeljevanje OD po delu in odgovornosti.

Z analitično oceno delovnih mest določamo stopnjo težavnosti dela in mero odgovornosti. Iz rezultatov analitične ocene delovnih mest pa dobimo izhodišča za pravilnejšo in objektivnejšo kategorizacijo dela na posameznih delovnih mestih in s tem razvrstitev dela v kategorije.

Se pred uresničevanjem nove kategorizacije dela na podlagi nove analitične ocene delovnih mest, moramo opraviti ukrep, ki bo takoj učinkoval v smeri izboljšanja odnosov med posamezniki in njihovimi pravicami iz dela.

V tem primeru gre za ukrep, ki smo ga imenovali »20 — 20« in ki nam bi pomagal odpraviti nekatere prehodne pomanjkljivosti našega načina razdeljevanja sredstev za osebne dohodke. Ob upoštevanju nastalih sprememb v pogojih dela, morajo odgovorne službe uskladiti normative in odpraviti neskladnosti v razdeljevanju osebnih dohodkov.

Iz tega imamo nalogo, da rešimo naslednje:

— zagotovili bomo enake možnosti za preseganje norme na vseh delovnih mestih,

— povečali bomo stimulacijo za boljše izrabo delovnega časa,

— uskladili bomo naš pravilnik o delitvi dohodka in osebnega dohodka s samoupravnim sporazumom za panogo lesne industrije,

— povečali se bodo osebni dohodki za cca 2 % pri povečanju kategorije za 25 % ali cca 7 % pri povečanju kategorije za 30 %, — višje bomo vrednotili delovni čas, ker je naše delo zahtev-

nejše in dopolnjeno z modernimi stroji,

— poenostavili bomo način obračuna osebnih dohodkov,

— ukiniteli bomo:

— 20 % dodatek na osebne dohodke iz posrednega dela

— 20 % dodatek na tehnične norme.

Svet za gospodarjenje s svetom za norme je sprejel sklep, da službe pripravijo predlog za uskladišev normativov na novem nivoju in povečanje kategorij. In sicer naj bi se norme povečale za okrog 22 %, kategorije pa bi se povečale za okrog 30 %.

Iz tega sledi tudi poprečno povišanje minimalnega osebnega dohodka za cca 10 %. Iz tega ukrepa pa moremo po izkušnjah pričakovati tudi delno povečanje storilnosti.

Uravnavanje startov normiranja so naše službe že opravile. V tabelarnih pregledih so točno prikazane spremembe in pričakovani rezultati.

Pomen tega ukrepa je mnogo večji in globlji kakor smo ga tu opisali: pozitivno učinkuje na boljše izrabo delovnega časa in zagotavlja upravičeno večje osebne dohodke ter uravnava medsebojne odnose.

S tem ukrepom uresničujemo tudi nekatere naloge, ki bodo koristile pri analitični oceni delovnih mest, istočasno pa se približujemo realnemu vrednotenju delovnega časa in dela pri delovnih pogojih.

J. H.

Kje smo z višino osebnih dohodkov

Za primerjavo so vzeti osebni dohodki po enakih kriterijih kot jih obravnava Republiški zavod za statistiko, in sicer povprečni mesečni neto osebni dohodki v okviru SR Slovenije in LIP-a Bled.

	1973	1. 2. 1974
LIP Bled	2.200,32	2.394,00
Lesna industrija	1.986,00	2.194,00
Industrija	2.139,00	2.382,00
Gospodarstvo	2.194,00	2.409,00
Skupaj SRS	2.241,00	2.467,00

Primerjava ne potrebuje komentarja.

Franci Cuznar

ki nastajajo iz te razporeditve so:

— število potrebnih lesenih vertikalnih nosilcev VN-265 je manjše

— krajši so kovinski horizontalni nosilci

— enostavnejše je vstavljanje desk za opasovanje

— kotni opaži se vključujejo direktno na zunanje nosilce.

Sistem ima svoje prednosti tudi v fleksibilnosti, ker je razen standardnih elementov možno sestaviti tudi posebne elemente po ravnih ploskvah in po kotih, ki so uporabni na zahtevnejših zgradbah z mnogimi stenski zamiki in vogali.

odlepljanje od betona. Leseni nosilci so za polovico lažji od običajnih kovinskih nosilcev, ter tako mnogo ročnejši pri prenašanju in montaži. Podobno ugotavljamo glede teže kompletnega opaža po m², ki je lažji od 15 do 25 kg odvisno od tipa kovinske izvedbe. Podatki o težah so pomembni za dvigalne naprave, ki po opažnem sistemu »LOMO« lahko prenesejo v istem času okrog 25 % več opažnih elementov kot sicer.

Transport z gradbišča na gradbišče je prav tako enostaven, ker se standardni elementi ne razdirajo, kar omogoča hitro nakladanje in razkladanje na tovor-

Novi izdelki:

Opazni sistemi

V naši organizaciji združenega dela smo zadnje leto zelo pospešeno delali na razvoju kompletnih sistemov za opaževanje pri betonskih delih. V današnjem času, ko je industrijski način gradbeništva že v pravem zamahu, je potrebno razširiti naš asortiman iz opažne plošče na vse tiste elemente opaža, ki tvorijo celoto, seveda za vsak določen namen uporabe posebej. Z zasnovami francoske tehnične pomoči, s številnimi stiki z našo gradbeno operativno in primerjanjem že znanih tujih sistemov nam je uspelo predstaviti dva lastna sistema, in sicer:

1. Velikotabelni opažni sistem »LOMO«

2. Stikalni opažni sistem »STIK-4«

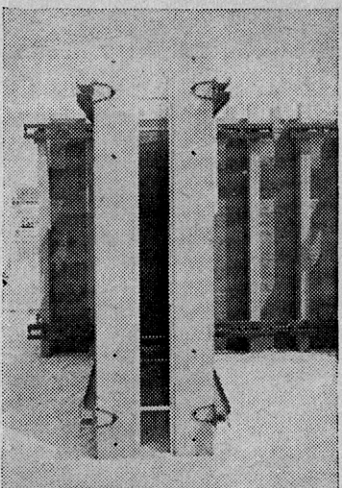
Danes nekaj več o sistemu »LOMO«, prihodnjic pa se bomo seznanili s sistemom »STIK-4«.

Gradnja z armiranim litim betonom je v velikem razmahu prešla iz nizkih tudi na visoke gradnje in potrebuje ekonomične rešitve opaževanja. Sodobna tehnika opaževanja teži s čim krajšimi časi postavitve opaža prekri čimvečje površine hkrati, ki se brez razstavljanja prenaša na naslednjo fazo betoniranja. Take načine dela imenujemo opaževanje velikih površin» odnosno »velikotabelni opaž«.

LIP Bled je z montažnim opažnim sistemom »LOMO« razvil odgovarjajoč opaž za potrebe betoniranja velikih površin. S tem sistemom so opažarska dela na gradbišču povsem odpravljena, ker ostane samo še montaža prejetih osnovnih elementov. Sistem »LOMO« je bil prvič prikazan na jesenskem zagrebškem

sejmu 1973. Zatem je bil praktično preizkušen na dveh gradbiščih v Ljubljani (zgradba Inter-europe in zgradba velikega otroškega vrtca), kjer so se v toku štirih mesecev opaževale ravne stene in komplicirani opaž dvigalnega jaška. Hkrati je bila v opažih stena dolga celo 16 m.

Glede obremenitve na pritisk betona in sestavljenost elementov se je sistem zelo dobro obnesel. Potrebne so bile nekatere dopolnitve za boljše izkoriščanje pritiskov pri različnih uporabah. Dopolnitve in spremembe so vnešene v končno formirani izdelek,

ki je bil predstavljen na spomladanskem zagrebškem sejmu 1974.

Skelet opažnega sistema tvori osem osnovnih elementov, ki se na podlagi kosovnice sestavljajo v standardne opažne elemente

ali pa v posebne opažne elemente.

Osnovni elementi so:

1. opažne table (formati po potrebi — OT

2. vertikalni nosilec — VN-285

3. horizontalni nosilec — HN-128 in HN-235

4. kotni nosilec — KN-114/114

5. vezni sklopnik — VS-110 in VS-160

6. kotni vezni sklopnik — KVS-105/105

7. objemka — ON

8. spona z zagozdo — SZ

Osnova skeleta so primarni (vertikalni) in sekundarni (horizontalni) nosilci, ki so homogeni in dimenzionirani tako, da je povs izredno majhen ($f = 1 \text{ mm}$) in s tem zagotavljajo izdelavo fine planimetrične ploskve, sposobne za direktne nanose finalizacijskih materialov na stene.

Jedro sistema so trije dimenzionalno določeni velikotabelni opaži imenovani standardni elementi, dva za ravnino in eden za kote, in sicer:

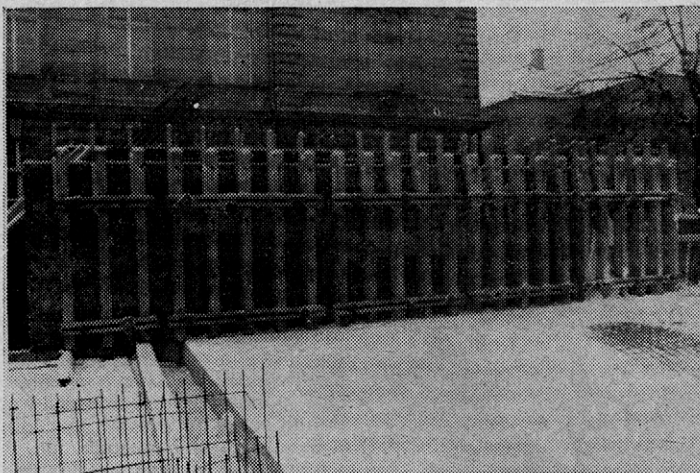
1. standardni element za ravnino — SE-250

2. standardni element za ravnino — SE-100

3. standardni element za kote — KE-100/100.

Navedeni trije veliko tabelni opaži omogočajo številne sestavne kombinacije, predvsem tiste, ki so najbolj pogoste v stanovanjski izgradnji. Vezava standardnih elementov po dolžini se izvede s kovinskimi veznimi sklopniki (VS-110, VS-160 in KVS-105/105) in ustreznimi sponami, kar omogoča sestavo velikih opažnih enot po celotni betonski površini hkrati.

Da bi se pridobile tudi druge prednosti so opažne plošče pritrjene za skelet z različnim zamikanjem tako, da je oblika standardnega elementa SE-250 asimetrična ter pri elementu SE-100 in KE-100/100 simetrična. Prednosti,

Posebni opažni elementi se sestavijo iz enakih osnovnih elementov sistema. Za kombinacije služijo vsi horizontalni nosilci (HN-128, HN-235, KN-114/114), vsi vezni sklopniki (VS-110, VS-160, KVS-105/105) in opažne plošče ustreznih dolžin in širin. Z razporejanjem le-teh v prostoru dobimo 5 osnovnih kombinacij, ki jih s podvariantami lahko množimo.

Poleg naštetih lastnosti o enostavnosti montaže in sestavljenosti ima opažni sistem »LOMO« zaradi kombinacije lesenih in kovinskih elementov tudi prednosti pri rokovanju in transportu na gradbišču. Leseni nosilci omogočajo, da nanj pribijamo ali vijakimo na poljubna mesta ne samo s čela, temveč tudi s strani, kar je potrebno pri opaževanju kotov. Table iz lesa zaradi lastne elastičnosti in površinske obdelave pogojujejo zelo dobro

opazni elemente po pravilu ne razdiramo, ker se na vsakem gradbišču najde ustrezna uporaba, zato prihranimo tudi montažne in demontažne stroške.

Z uporabo le treh različnih standardnih elementov se zelo poenostavi priprava opažarskih del v biroju in na gradbišču; še posebno je olajšana dispozicija materiala in naročanja.

Že pri prvih prikazih je nalezl opažni sistem »LOMO« na precejšnje zanimanje pri naših gradbenikih. Podjetje SGP Gorica želi sistem uporabiti letos pri gradnji poslovne bančne stavbe v Novi Gorici, podjetje Gradis iz Ljubljane pa pripravlja opažarske načrte za jedrsko elektrarno Krško, hidroelektrarno Srednja Drava in termoelektrarno Soštanj IV, kjer bi v kooperaciji uporabili naš sistem.

ing. Edo Prevc

Rezultati dela in osebni dohodek

Dva pojma, ki nenehno oblikujeta uspehe in neuspehe, včasih dejanske, včasih pa tudi navidezne. Tricetrtrtine našega pogovora znotraj kolektiva, na sklicanih in nesklificanih sestankih, zajemajo osebni dohodki. Pred tem dejstvom se ni vredno skrivati. Resnica je, da bi teh pogovorov bilo manj, če bi informacija in odkritost do posameznih problemov stekla pošteno in realno.

Čas, ki je poleg dela na razpolago tudi za to, je prav tako vrednoten in predstavlja del dohodka. Čim manj je tega, tem več nam ostaja časa za delo in tudi več sredstev za osebne dohodke. Kdaj bomo to vzeli resno, je odvisno od nas.

Cilj kolektiva je več ali manj povsem jasen: čim manj potrošiti časa za dobro delo in zato trajno pridobiti čim več sredstev za osebne dohodke in za urejanje delovnih pogojev.

Zaradi nedoslednosti in prikrievanja dejstev, čestokrat raje izbiramo pota, ki nimajo trajnejše vrednosti. Neskladja v izhodiščih za delo povzročajo izsiljevanje ugodnejših pogojev za vsako ceno. Da to uspeva, nam kažejo rezultati. Sredstva za spremembo pogojev, ki so bila v zadnjih dveh letih vložena, boljše rečeno potrošena, niso bila več ali manj nikjer izražena v prevzemanju novih zadolžitvev za delo. Navidezno lažja pot nas je pripeljala

do rezultata, ki ni najbolj ugoden.

Pregled nam kaže velik razkorak v med tistim, kar smo zadolženi pri delu in med tistim, ki nam je potrebno za uspeh. V letošnjem letu se ta neskladja še stopnjujejo. Od prvega januarja do konca aprila smo urne postavke preseglji v poprečju 30 %, proizvodnost pa za 3 %. Čemu to služi? Samo dejstvu, da ne upamo reči jasno: zadolžitve so nerealne zaradi prenizkih osnovnih postavk.

Kakšne so posledice teh neskladij, ki so po posameznih delovnih področjih podjetja še večja, pa moramo vsi vedeti:

1. Operativno načrtovanje pričakovanih količin in s tem tudi dohodka je nerealno za 27 %.

2. V posameznih primerih realnega presejanja norm je dodanih še 27 %. Kdo ni od prizadevanj že predmet razprave zaradi velikega procenta.

3. Nasprotno pa se nam zdi v primeru, kjer dosegajo zadolžitve precej izpod poprečja, kar v najlepšem redu.

Čprav ta prikaz lahko skriva pretrdo normo ali pa slabega delavca. Nam pa taki rezultati go-dijo, ker nam kažejo in zmanjšujejo poprečni problem.

4. Vsa dela in nadomestila ne nosijo s seboj tega izravnalnega procenta.

Na primer: dodatek za nadure, nočno delo in stoodstotno režijsko delo. Ali pa so taka dela resnično toliko manj vredna, je vredno pomisliti.

5. In končno, visoki procenti so odraz neskladij, prikrivanja dejstev in lažne solidarnosti. Kuverta pa zato ni nič večja.

Zgornje ugotovitve nas morajo nujno vzpodbuditi k temu, da bomo naše prizadevanje realno pričeli ocenjevati in tako tudi osnovne postavke osebnih dohodkov približali dejstvu, ki nas obdaja.

Za prvo akcijo je po sklepu sveta za gospodarjenje v soglasnosti s svetom za norme, študij dela opravil pregled ter analizo gibanj in potroškov časa. Na osnovi tega pa bo izdelal predlog o reevalvaciji osnovnih postavk osebnega dohodka in realnejših delovnih zadolžitvev. S tem bi se približali usklajenjšim izhodiščem. K temu pa bi nujno, poleg vključenih sredstev, v osnovno urno postavko iz notranjih izravnav, morali dodati že del sredstev, ki jih osebni dohodki izgubljajo s podražitvijo življenjskih stroškov.

Do vseh teh sprememb moramo biti kritični, ker le to nam bo pripomoglo, da urejamo odnose v skladu s možnostmi, ki nam jih daje družba in naše prizadevanje.

Zato še enkrat: ne razpravljajmo preveč in neorganizirano, ker to ne pelje k delovnim uspehom, še manj pa k dobremu osebnemu dohodku.

ing. Pirc Slavko

Delo odbora SDK v samoupravnem sistemu delovne organizacije

Veliko smo že slišali o delavskih pravicah, ki so bile ponovno poudarjene v ustavnih dopolnilih, ki razširjajo samoupravne pravice delavca na delovnem mestu in kot občana na vseh ostalih družbeno samoupravnih področjih.

Z ustanovitvijo organizacije združenega dela in sklenitvijo samoupravnega sporazuma, smo postavili temelje bodočega samoupravnega sistema tudi v naši delovni organizaciji in s tem odprli široke možnosti vsem delovnim ljudem, da sodelujejo pri odločanju o vseh pomembnih vprašanih dela in življenja v delovni organizaciji.

nem sporazumu, zato jih ni potrebno posebej navajati. Name-noma sem v uvodu poudaril samoupravne pravice in dolžnosti ter instrumente za izvajanje teh pravic, kajti po volitvah in konstituiranju teh organov zelo radi pozabimo zakaj smo jih izvolili in čemu služijo.

Osnovni namen mojega pisanja je vzpodbuditi člane kolektiva k sodelovanju z Odborom SDK — samoupravne delavske kontrole. Izvoljena je bila 18. I. 1974 in ji 25. člen samoupravnega sporazuma določa sledeče pristojnosti:

1. Spremlja izvajanje splošnih samoupravnih aktov in sporazumov, kakor tudi zakonov in drugih splošnih predpisov v DO

2. Spremlja izvrševanje sklepov organov upravljanja

3. Spremlja uresničevanje samoupravnih pravic delavcev

4. Nadzira materialno in finančno poslovanje DO in zlasti ocenjuje ali posamezni delavci ravnaajo s sredstvi DO kot skrben gospodar

5. Spremlja in analizira izvajanje politike nagrajevanja v DO ter opozarja pristojne organe na nepravilnosti, nadzira vsa izplačila posameznikom iz naslova potnih stroškov, provizij, pogodb o delu, avtorskih pogodb, ipd.

6. Nadzira stroške poslovanja, posebno stroške za reklamo in reprezentanco, nadzira uporabo družbenih sredstev DO.

7. Opravlja druge zadeve, za katere je pristojna po statutu in drugih aktih DO.

Koncepti delov. organizacije

Za delovanje in obstoj podjetja je z danimi možnostmi nujno kratkoročno ukrepati in dolgoročno predvidevati, in sicer najboljše rešitve za danes in za jutri.

V akcijah politične in gospodarske narave je nujno upoštevati take smeri razvoja, ki podjetju pogojujejo predvsem rast produktivnosti v zadovoljivi kvaliteti na obstoječih strojnih in drugih napravah. Seveda pri tem ne smemo pozabiti na zboljšanje standarda zaposlenih.

Navedene pristojnosti so kot pravne formulacije mogoče navidezno komplicirane, vendar jih je treba preprosto razumeti kot pristojnosti za odklanjanje vseh nepravilnosti od dela na delovnem mestu, ravnanje s stroji in materiali, organizacije dela, delovnih odnosov, osebnih dohodkov in prejemkov, finančnega poslovanja itd. — z eno besedo, za odklanjanje vseh nepravilnosti gospodarjenja s sredstvi DO in v ostalih dejavnostih DO.

Iz gornjega je razvidno, da ima odbor SDK zelo odgovorno in vsaj na začetku težko nalogo. Vse pristojnosti odbora bodo ostale le na papirju ter nepravilnosti in napake, ki jih v DO kritiziramo neuradno vsak dan, se bodo še naprej ponavljale, če ne bomo zaupane naloge jemali resno.

Vabim vse člane kolektiva, vse organe upravljanja in izvršilne organe, še posebej pa člane ZK in ostalih družbeno-političnih faktorjev, da prispevajo svoj delež pri osvetlitvi in razrešitvi konkretnih vprašanj, ki zadevajo področje SDK v DO. In teh vprašanj ni malo.

Ne bodimo vase zaprti ali nezainteresirani, kajti le sami si lahko »prijorimo« tisto stopnjo samoupravnih pravic, ki nam jih zagotavlja ustava in s tem pripomoremo k boljšemu življenju in delu našega kolektiva.

Predsednik odbora SDK
Stefan Banko

jeti direktor, obravnavajo ga delavci, sprejemajo zbori delavcev. Konceptov se lotevajo tudi ob političnih akcijah. V konceptih so opisana stanja, predvsem pa smeri in cilji razvoja delovne organizacije. Koncepti so lahko dobro izdelani, jasni in ob doslednem izvajanju uspešni. Lahko pa so nejasni, slabo izdelani in ob doslednem izvajanju napravimo napake v delu in razvoju delovne organizacije. Lahko pa so koncepti neuporabni, čeprav so dobro izdelani, ker čas in razne spremembe narekujejo drugačen razvoj. Enostransko izdelani koncepti in njihova nedotakljivost v spreminjanju pa lahko vplivajo negativno na razvoj podjetja.

Koncepti delovnih organizacij bi morale biti okvirno začrtane poti za delo in razvoj podjetja. Morali bi biti kratkoročnega in dolgoročnega značaja. Izdelani bi morali biti z danimi možnostmi sprememb, ki kažejo organizaciji boljše pogoje dela in razvoja v smislu večjega dohodka. Za dobro izdelan koncept, oziroma izvajanje pa naj bo poudarek tako na moralno politični odgovornosti zaposlenih, kakor tudi na konkretni delovni odgovornosti vseh zaposlenih, posebno pa delavcev na vodilnih delovnih mestih.

Kaj rade pa se v delovnih organizacijah formirajo posamezne grupe, ki zagovarjajo dru-

gačen razvoj v korist ožjega reševanja problemov. Te grupe načrte razvoja obravnavajo s prisotnostjo interesov grupe, osebnih interesov, ali interesov drugih. Te se po dogovorjenih težnjah umaknejo v zavetje, po svojem predstavniku v DS pa izposlušajo pristanek za realizacijo svojih hotenj. Tako forsiranje razvoja delovne organizacije pa ni vedno v skladu s postavkami koncepta, ki ga je množica zaposlenih sprejela, niti ni v skladu s spremembami, ki so po obdobju izdelave koncepta nastale.

Taka grupa, ki zagovarja določeno smer razvoja podjetja je lahko škodljiva:

— ni v skladu s samoupravnim sporazumom

— razvoj je enostransko raziskan

— razvoj je lahko tako usmerjen, da koristi le posamezniku, grupi ali zunanjim faktorjem

— premalo raziskane možnosti prodaje, nabave in dolgoročni razvoj, ker ne sodelujejo vsi faktorji

(nabava, proizvodnja, prodaja, tehnična služba, razvojni sektor in drugi).

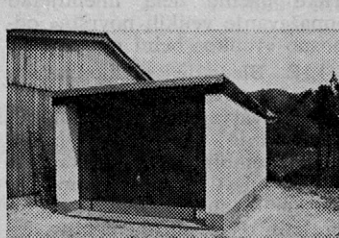
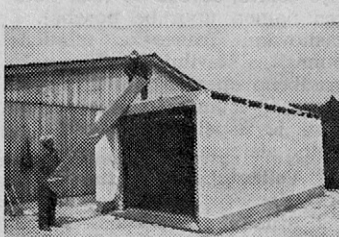
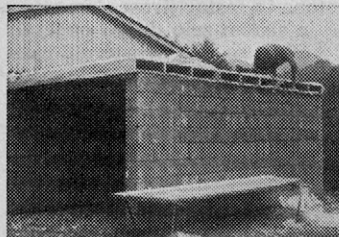
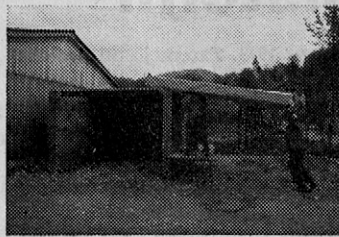
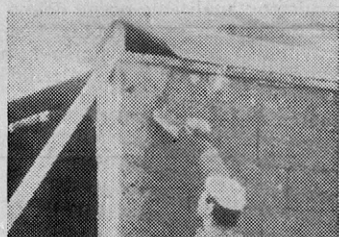
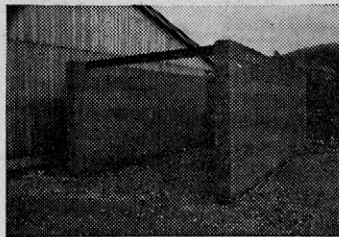
Delo in razvoj delovne organizacije mora biti tak, kakršen je cilj vseh zaposlenih. Posamezne koristi ne pridejo v poštev in navadno niso v skladu s celotnim razvojem delovne organizacije.

TAND

Nič več v paketu ampak postavljena

Pred nekaj dnevi smo poleg naše maloprodajne trgovine na Rečici postavili vzorčni komad garaže v paketu. Glavni namen te postavitve je reklamni oz. informacijski. Vsak, ki se bo odločil za nakup naše garaže, si jo bo lahko ogledal že v trgovini, kjer bo sicer dobil tudi vse ostale potrebne podatke.

In tako se je gradila ...

Izvolili smo samoupravne in izvršilne organe, ki so instrument v rokah delovnega človeka za realizacijo samoupravnih pravic, z določenimi konkretnimi nalogami pri upravljanju podjetja. Naloge teh organov so navedene v statutu in samouprav-

Tiste dele proizvodnje v podjetju, kjer kapacitete upadajo, ali na trgu ni več povpraševanja po izdelku, pa sanirati ali opuščati. Zamenjava izdelkov mora biti vnaprej pripravljena tako, da je zastoj med ustavitvijo ene in pričetkom druge, nove proizvodnje čim krajši. Take akcije ne smejo biti enkratne, temveč stalne. Ob nujnih primerih za čim hitrejšo rešitev pa so obvezni vsi zaposleni, da pri tem sodelujejo.

Koncept delovne organizacije navadno sestavlja na novo spre-

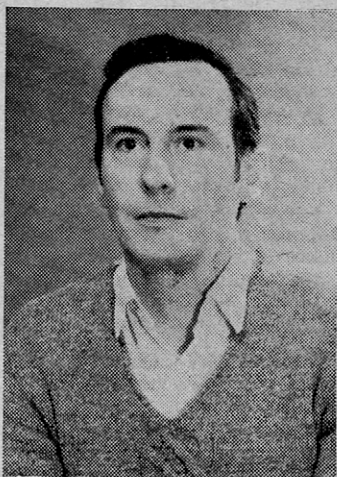
Predstavljamo vam predsednike DS TOZD

Predsednik Sveta skupnih služb, TOMAN JOZE, rojen 17. 3. 1936 na Selu pri Bledu.

Zaposlen je na delovnem mestu vodje stroškovnega knjigovodstva in je zaposlen pri podjetju že 11 let.

Je član SZDL, član Skupščine socialnega zavarovanja, član TIS Radovljica in član gasilskega društva.

Predsednik DS TOZD »Tomaž Godec« Boh. Bistrica Cvetek Janez, roj. 29. 12. 1943, po poklicu PK mizar, zaposlen v žagi na delovnem mestu »sorter«.

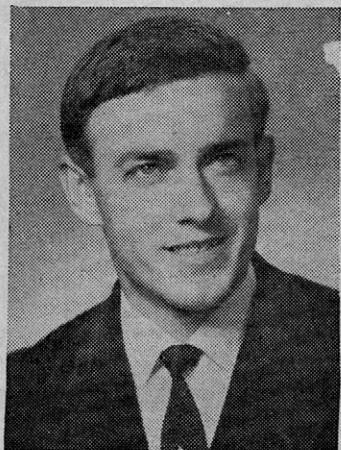

Predsednik DS TOZD Mojstrana, Milonik Janez, roj. 24. 3. 1940, KV mizar.

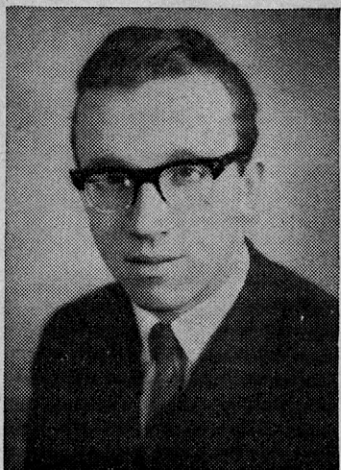

Predsednik DS v TOZD Podnart tov. SITAR FRANC, rojen 8. 9. 1922 v Ljubnem na Gorenjskem.

Zaposlen je na delovnem mestu vodja izmene oblog. Obenem pa skrbi za vzdrževanje strojne opreme.

Predsednik DS TOZD, lesna predelava Bled Ambrožič Vinko, roj. 2. 9. 1943, kvalificiran strojni mizar, zaposlen v oddelku proizvodnje vrat.

Izvoz vhodnih vrat na Madžarsko

Svet je poln gibanj in ne-nehnih sprememb. Vsak in vsi skupaj poskušamo v tem spreminjanju dobiti zase večji kos pogače ali vsaj večji kos kruha. Nekaterim to uspe boljše, drugim slabše.

Tudi v TOZD Mojstrana smo sledili tem zakonitostim. Rezultat iskanja novega tržišča je bila navezava stikov z Madžarsko in kot posledica tega je bila sklenitev posla o dobavi 4400 vhodnih vrat tipa V1 in V2 v to državo.

Prva pošiljka 1000 kosov je že v madžarskih trgovinah, v tem članku pa bi rad osvetlil problematiko te proizvodnje tudi ostalim članom kolektiva.

Tip V1 in V2 sta po obliki precej podobna prejšnjima VH1 in VH2, po načinu izdelave pa so to vrata sistema VARIO. Težave so se začele takoj in tako številne, da je moral kolektiv vložiti maksimalni napor, da je vsaj prva dobava potekla v dogovorjenem roku. Prvi in največji problem je pomanjkanje delavcev v neposredni proizvodnji. Višina osebnih dohodkov in stalna negotovost o prihodnosti proizvodnje v Mojstrani, je omajala moralno vsem zaposlenim in zelo veliko dolgoletnih članov kolektiva je zapustilo organizacijo in si poiskalo vsaj v obljubi boljši kruh. Tako je breme velikih za- dolžitvev padlo na »še preživele«.

ki pa so dokazali, da zaslužijo zaupanje.

Drugi problemi pa izvirajo iz organizacijske nepovezanosti med posameznimi strokovnimi službami in temeljno organizacijo. Najprej se je zataknilo pri dobavi lesa za podboje, ker je bilo skladišče totalno prazno. Tako smo les dobili šele sredi maja in smo v tem času delali krila vnaprej. Taka okrnitev tehnološkega procesa in pomanjkanje normativov je povzročilo manjšo proizvodnjo in s tem tudi slabši zaslužek. Problem je tudi z obložnimi letvicami, ki so

zelo slabe kvalitete in bo prej ali slej tukaj morala spregovoriti besedo ali dve tudi arbitraža. Proizvodnja V1 in V2 je toliko neugodna, ker je poraba dolgih letvic velika, medtem ko se je pri sistemu VARIO lahko porabilo praktično vse. Poleg tega je nekaj ozkih grl, kot na primer lepljenje, izrezovanje in brušenje, ki jih bo potrebno nujno odpraviti.

Iz dohodkovnega stališča v sedanem položaju niso najbolj ugodna. Priča smo velikim podražitvam osnovnega materiala,

zaradi velikega povpraševanja po lesu pa je kvaliteta padla. Istočasno pa smo pričrta pogostemu nihanju dolarja. Zaradi tega bo potrebno težiti k zviševanju cen tako vrat za Madžarsko, kot tudi vrat sistema VARIO.

Največja slabost te proizvodnje je v tem, da smo zaradi nje domači tip popolnoma opustili in ga bo v jesenskih in zimskih mesecih težko nanovo osvojiti. Obstaja pa možnost izvoza še dodatnih količin v kolikor bo to za nas interesantno.

ing. Miro Kelbl

Končno tudi ograja in vratarnica

Da spada k moderno urejenemu obratu vratarnica z ograjo, je pač vsakomur jasno in razumljivo. Manj jasno pa je, kako priti do tovrstnih objektov, kajti, vsled prevelikih planov investicij, so potrebne vsakoletne revizije in kot prve izpadejo investicije, ki niso direktno namenjene povečani proizvodnji.

Tako sta par let nazaj bila v prvotnih planih predvidena tudi ograja in vratarnica za tovarno Bled, vendar bo do realizacije prišlo šele letos. Končno je podpisana pogodba s Komunalnim podjetjem Bled, ki mora s deli zaključiti do 15. avgusta.

Danes, ko obrat ni ograjen, je vsakomur možen dostop do vseh

delov obrata in v tovarno vrat, po obratnih cestah švigajo vse mogoči avtomobili, mnogi s tujo registracijo zlasti v turistični sezoni, popoldan pa se podijo otroci, ki se najraje zbirajo okrog bazena za hlovovino. Vstop v proizvodne hale, zlasti v novo proizvodnjo kot je naša tovarna vrat, je v dobro organiziranih podjetjih zelo otežkočen, vsekakor pa strogo kontroliran, pri nas pa se vsakdo lahko sprehaja po tovarni ne da bi ga kdo vprašal kaj išče.

Tudi prihodi na delo, odhodi ter izhodi med delovnim časom so danes nekontrolirani. Ker bo v vratarnici montirana ura za

žigosanje kontrolnih kartic za prihod in odhod z dela, pričakujemo s te strani več reda.

Seveda pa bosta nova vratarnica in ograja za nekatere imela tudi neprijetno stran, ker bo vhod v obrat en sam in bodo za prihod na delo porabili 5 minut več kot danes, sicer pa še vedno precej manj kot večina ostalih, ki že danes porabijo celo uro.

Poleg teh dveh objektov bo do konca avgusta v TOZD Bled zgrajeno prepotrebno skladišče lakov, v jeseni pa upam tudi remontna delavnica, gasilski dom in garaža za vilicarje. Seveda pa je največ odvisno od razpoložljivih finančnih sredstev.

jok

Gorenjska iverka

Vračamo se na vprašanje gorenjske iverke, ki ni novo temveč ga že tretjič obravnavamo in to pot v gorenjski skupnosti gozdarstva in lesne industrije.

Danes o pomenu iverne plošče ni treba več prepričevati, ker je plošča uspešno prodrla v vrsto proizvodnj in proizvodov. V najnovjšem času tudi v naši proizvodnji vratnih kril in podbojev nadomešča masivni les in lesenitno ploščo. V ploskovnem

pohištvu in gradbeništvu pa je plošča že nepogrešljiva.

Gorenjska skupnost pripravlja program izgradnje tovarne ivernih plošč s kapaciteto okrog 70.000 m², lokacijo pa naj bi opredelil ekonomski elaborat in posebni interesi partnerjev.

Investicija se danes ocenjuje na trideset starih milijard. Po finančni konstrukciji naj bi gorenjski partnerji zbrali 7 milijard, banka 9 milijard, ostalo pa bi dobili s komercialnimi deviznimi krediti.

Torej 7 milijard naj bi v treh letih zbrali kot kreditiranje investicije ali kot sovlaganje gorenjski partnerji: Alpes, Jelovica, Gradis, GG Kranj, GG Bled, ZLIT Tržič, Aero Medvode, Sora lesna industrija Medvode, Proles in GG Ljubljana. Nova tovarna naj bi bila samostojna delovna organizacija in ne v sestavi kate-rekolei obstoječe.

Predvideno je, da bi morali projekt uresničiti do 1976. leta, kar pomeni, da bomo kaj kmalu morali tudi mi odločiti o sodelovanju pri izgradnji tovarne in o naših interesih pri tej akciji.

ing. Hočevnar Jurij

Zagrebski sejem

Letošnje prireditve zagrebskega spomladanskega velesejma smo se udeležili z dokaj bogato izbiro naših izdelkov. Na njej smo prikazali: »VARIO« sistem vhodnih in garažnih vrat, opažni sistem »LOMO«, opažni sistem »STIK 4«, transportne lege, opažne plošče, stropne in stenske obloge, vrata z SM3 podbojem, garažo v paketu ter notranja DE-SING vrata.

Torej prikazanih je bilo dosti novih izdelkov. Med njimi tudi hiša v paketu, ki smo jo prikazali kot program leta 1974-75.

Ustaljena praksa se je izkazala tudi letos in sicer, da so bili obiskovalci najštevilnejši zadnja dva dneva sejma in to v glavnem individualni graditelji. Poslovnih obiskov je bilo bore malo, česar pa prav gotovo ne morejo trditi vsi razstavljalci na sejmu. Proizvajalci prehrabene in tekstilne industrije so sklenili dosti pogodb in so bili s prireditvijo prav gotovo zelo zadovoljni.

Tudi mi ne smemo biti slabe volje zaradi majhnega obiska; zaenkrat kupcem niti ne moremo nuditi kaj dosti in so dobavni roki predolgi.

Vedno je treba upoštevati dejstvo, da se takih in podobnih prireditvev moramo udeleževati, če hočemo obdržati stike s potrošniki, pa čeprav nimamo težav s plasmajem naših izdelkov.

Kar zadeva kvaliteto naših izdelkov, so bili kupci zadovoljni, tudi cene se jim niso zdele previsoke (razen za garaže v paketu). Največ zanimanja je bilo za hiše v paketu.

Na razstavnem prostoru smo letos nekoliko preuredili: v otroškem kabinetu smo položili stenske obloge, prav tako v spalnici (časna pisarna), kjer pa ni bila barva oblog najbolj posrečena.

S Slovenijalesom je bil sklenjen dogovor za opremo posameznih prostorov in moram reči, da še nobeno leto ni bila oprema tako pomanjkljiva in neefektiva. Dovolj je, če rečem, da so v spalnici postavili poste-

lje brez vložkov. Tudi kabinet so prav tako opremili. Šele na našo intervencijo so po dveh dneh te elemnte dopolnili. K sreči prva dva dneva ni bilo dosti obiskovalcev.

Minila je še ena sejemska prireditve, od katere se je dalo marsikaj naučiti in bi bilo dobro, da bi do podobne prireditve v Ljubljani odpravili pomanjkljivosti in se bolje pripravili.

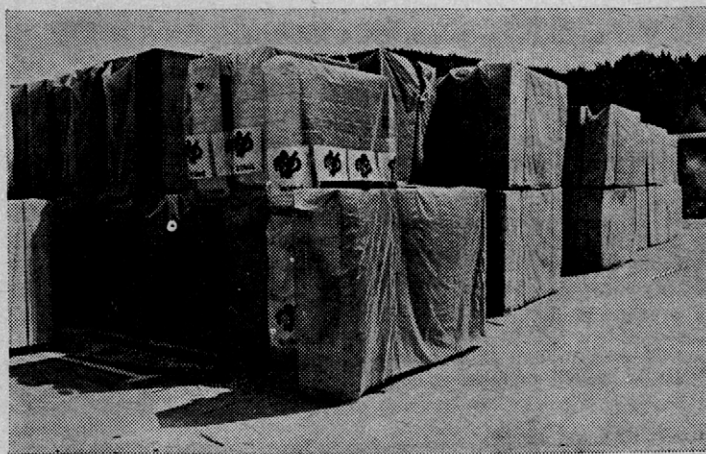
Lončar Millvoj

Šolstvo lesne stroke

V socialistični republiki Sloveniji so formirani trije šolski centri lesarstva in to izobraževalni center lesarstva Maribor, Ljubljana—Škofja Loka in Nova Gorica. Ti centri izobražujejo delavce za poklice ozkega in širokega profila, delovodje in tehnike.

Razen teh centrov je v Ljubljani na Biotehnični fakulteti poleg štiriletnega študija uveden tudi dvoletni zaključni študij lesarstva. Ta je namenjen že zaposlenim lesnim tehnikom s 3-letno prakso v lesni industriji.

Blažević

Sklepi samoupravnih organov

Svet za gospodarjenje

1. Potrdil je predlog usklajevanja normativnih izhodišč za pridobivanje OD ter istočasno nalaga službi OD, da predlog razvija naprej in dokončno reši.

Spremembe naj bi začele veljati 1. julija 1974.

2. Potrdil je predlog višinskega dodatka, ki se glasi:

Za opravljeno efektivno uro dela na višini nad 6 m se delavcu prizna 1,50 din/uro.

Dodatek za delo pod posebnimi pogoji je treba vnesti v samoupravni sporazum o delitvi dohodka in OD.

3. Sprejel je informacijo o samoupravnem sporazumu o združevanju sredstev za pospeševanje gospodarskega sodelovanja z deželami v razvoju in pooblašča direktorja, da zadevo naprej razčiščuje.

4. Obravnaval je samoupravni sporazum o prispevku za narodno obrambo. Obravnavajo naj ga DS TOZD in nanj dajo soglasje ter hkrati pooblastijo za podpis tov. Jurija Hočevarja, predsednika odbora za splošni ljudski odpor.

5. Za izbiro investicijske opreme za podboj SM-3, ki je bila objavljena v Uradnem listu, je bila imenovana komisija v sestavi:

- Jakob Repe
- Pavel Zupan
- Ivan Bernard
- Ciril Kocjančič
- Janez Peterman.

6. Za obračun OD v. d. vodje TOZD Mojstrana in Podnart je bila določena 15. kategorija, ki velja začasno, do ocenitve delovnih mest.

7. Sprejel je informacijo o tromesečnem obračunu; o zadevi pa bo več razpravljal na prihodnji seji, ko bodo znani rezultati za mesec april.

8. Potrdil je predlog uskladitve pravilnika o udeležbi delavcev na dohodku s samoupravnim sporazumom:

— v 29. členu pravilnika se črta »ali državnih praznikov«, doda pa se nov odstavek, ki se glasi: »Za delo na dan državnih praznikov se prizna dodatek v višini 50 % na obračunsko postavko delovnega mesta«;

— pri 47. členu pravilnika je treba določiti višino dnevnice v skladu s sporazumom, in sicer:

Dnevnice za službeno potovanje v državi znašajo za čas odsotnosti za več kot 8—12 ur 80.— din, za čas odsotnosti več kot 12 ur pa 120.— din. Stroški prenočevanja na podlagi računa se krijejo največ do 130.— din, brez računa pa 60.— din;

— 53. člen pravilnika

Terenski dodatek se poveča od 2 na 3 din na uro;

— 55. člen pravilnika

Dodatek za ločeno življenje se spremeni od 500 na 1.000 din na mesec.

Spremembe veljajo od 13. 5. 1974.

9. Za podpisnika samoupravnega sporazuma za zadržane cene gozdnih sortimentov za leto 1974 je bil pooblaščen tov. Jurij Hočevar.

10. Predlog za povišanje kategorije Francu Ropretu iz Bohinja je svet odstopil v reševanje svetu za urejanje medsebojnih delovnih razmerij delavcev v združenem delu TOZD Bohinj, ker je primer rešljiv z razporeditvijo na novo delovno mesto.

11. Predlog za povišanje kategorije Pavlu Maleju je svet odstopil vodji službe OD, ki naj s SD in pooblaščenec TOZD Bohinj pripravi predlog rešitve.

Svet za delovne norme

1. Potrdil je predlog usklajevanja normativnih izhodišč za pridobivanje OD ter istočasno nalaga službi OD, da predlog razvija naprej in dokončno reši.

2. Za predsednika sveta je bil soglasno izvoljen Anton Iskra, za namestnika pa Janko Zalokar.

3. Predlog spremembe sistemizacije mehanikov je odstopil službi za organizacijo dela, da ga obdela in predloži SDS, upoštevajoč tudi mehanike iz vseh TOZD.

Svet za izume, racionalizacije in izboljšave

1. Ludviku Hudoverniku je za predlog vrvice na furnirju dodelil nagrado v višini 100,00 din.

2. Predloga Leona Makarja nista uporabna, zato nagrada ni bila podeljena.

3. Obravnaval je ocenitev suhomontažnih podbojev V-1, V-2 in V-3 ter smatra, da je komisija ugotovila dobre lastnosti podboja V-1; kljub vsemu pa želi, da se izdelava vzorec, da bomo na osnovi tega videli funkcionalnost podboja.

Prototipna delavnica naj sporazumno z avtorjem izdelava prototip podboja V-1.

4. Jožetu Janu je za predlog rešitve kurjenja z lesnimi odpadki dodelil nagrado v višini 2.000,00 din.

TOZD Bohinj — sklepi samoupravnih organov

Dne 26. aprila 1974 je bila seja disciplinske komisije pri TOZD — lesna predelava »TOMAŽ GODEC« Bohinjska Bistrica.

Za predsednika komisije je bil izvoljen Hodnik Jože, za njegovega namestnika pa Gardener Simon. Ostali člani te komisije so še: Cerkovnik Janez (žaga), Urbanc Anton (kovinski oddelek), Mikelj Stanko (mizar).

Na tej seji sta bila obravnavana dva primera kršitve delovne discipline, in sicer:

Cvetek Martin, zaposlen v žagi se je med delovnim časom zadrževal s sodelavcem v delovni sobi. Ko je sodelavec odvrnil gorečo vžgalico na tla, sta skupno nato začela dodajati star papir, ki se je nahajal v sobi in tako je ogenj požaroval vinaz ploščice. Ogenj je Cvetek pogasil z nogo.

Sodelavec Arh je na odsluženju vojaškega roka, zato ni bil obravnavan.

Komisija je spoznala Cvetka za krivega, da je kršil delovno disciplino po 21. točki 109. člena pravilnika o delovnih razmerjih in odgovornostih in mu na podlagi tega pravilnika izrekla disciplinski ukrep: javni opomin.

Drugi je bil primer kršitve delovne discipline Selan Leopolda, ki je na nočni izmeni zadremal, bil je v vinjenem stanju. Medtem je v parnem kotlu ASSMAN zmanjkalo vode in ko je Selan to opazil, je spustil v kotel vodo. Selan je zakrivil okvaro na tem kotlu in je bil zaradi tega iz strani vodje tovarne odstranjen iz delovnega mesta »kurjač«.

Komisija je izrekla disciplinski ukrep: zadnji javni opomin, ker je kršil delovno disciplino po 4. točki 110. člena pravilnika.

Istočasno predlaga komisija odboru za medsebojna razmerja delavcev v združenem delu, da razpravlja o razporeditvi Selan Leopolda na novo oziroma primerno delovno mesto.

7. maja 1974 seja odbora za medsebojna delovna razmerja v združenem delu:

Na tej seji so bili na podlagi prijav na razpisana delovna mesta v oddelku pohištvo imenovani delavci, ki so se na ta mesta prijavili.

30. maja 1974 seja odbora za medsebojna delovna razmerja v združenem delu:

Razglašeni se dve delovni mesti »evidentičar« v oddelku žaga.

24. maja 1974 seja sveta za varstvo pri delu in požarno varnost:

1. Dispanzerju za medicino dela Radovljica se dostavi seznam in nato na predlog zdravnika naj se pošlje delavce, ki delajo na zdravju škodljivih delovnih mestih za 7 dni na brezplačno zdravljenje.

2. Nabavi naj se 40 kom garderobnih omaric za žago.

3. Za vse mojstre in oddelkovodje se naroči časopis »DELO IN VARNOST«.

4. Vsi oddelkovodje in izmenovodje morajo opraviti tečaj iz prve pomoči.

5. Varstveniki naj s sodelovanjem ustreznih služb izdelajo program sanacije prezračevanja v Iso-spanu.

6. Delavci, zaposleni pod lopo pred Iso-spanom morajo dobiti za zimski čas škornje iz filca in podložene brezrokavnike.

7. Pismeno je obvestiti vse zaposlene o prepovedi kajenja na delovnih mestih. V bodoče bomo vse kršilce objavljali v našem GLASILU.

8. Za vse moške se nabavi zaščitna pokrivala — kape.

Tekmovanje enot prve pomoči

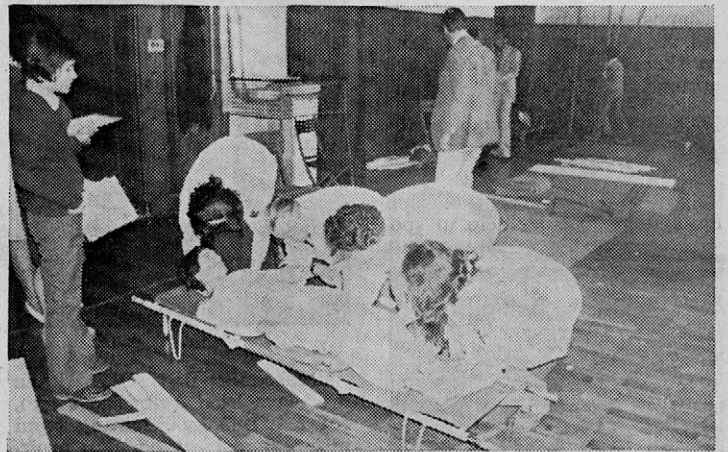
V Radovljici in na Bledu je bilo občinsko tekmovanje enot prve pomoči. Tekmovanje je bilo za enote iz gospodarskih organizacij in krajevnih skupnosti. Udeležba je bila solidna, saj je skupaj nastopilo 68 ekip. Tekmovanja sta se udeležili tudi ekipi TOZD Bled in TOZD »Tomaž Godec«, ki pa nista ponovili lanskoletnega uspešnega nastopa. Ekipi so morale pokazati svoje znanje tako v teoriji, kakor tudi v praksi. Praktični del sta obe ekipi kolikor toliko uspešno opravili, toda v izpolnjevanju testov pri teoretičnem delu tekmovanja, pa sta obe ekipi precej zaostali za znanjem, ki se zahteva od ekip prve pomoči, kar velja še posebej za ekipo TOZD »Tomaž Godec«. Ker je v slučaju pomoči, ki jo bodo te ekipe nudile ob raznih priložnostih, velikega pomena tudi teoretično znanje in ne le spretnost pri reševanju, bo potrebno še posebej velikega poudarka na tem delu pomanjkljivega znanja.

Na tekmovanju je bilo opaziti, da v krajevnih skupnostih vse premalo dajejo poudarka in zanimanja za ekipe prve pomoči, kajti nekatere ekipe so prišle brez opreme, brez vodstva, toda z veliko volje in želje po uspehu.

Po končanem tekmovanju pa je bila ob Blejskem jezeru prikazana akcija reševanja utopljenca, ki jo je z uspehom prikazala enota prve pomoči Hotela Toplice Bled z pomočjo potapljaške ekipe z Bleda. To vajo so si z zanimanjem ogledali vsi nastopajoči in njih vodje, nekaj pa je bilo tudi ostalih gledalcev, ki so se takrat nahajali ob jezeru.

Rezultati:

1. Kemična tovarna Podnart — 119,67; 2. Osnovna šola Bled — 118,17; 3. Krajevna skupnost Radovljica — 118,00; 4. Osnovna šola Radovljica — 114,67; 5. Osnovna šola Bohinjska Bistrica — 114,33; 6. Upravni organi skupščine občine Radovljica — 113,17; 7. GG Bled — 12,67; 8. Krajevna skupnost Srednja Dobrava — 111,33; 9. Vezenine Bled — 110,83; 10. Hotel Jelovica Bled — 110,50; 11. LIP Bled TOZD Bled — 105,33; 12. LIP Bled TOZD Bohinjska Bistrica — 99,33.

Delo AM delavcev

Ze dolgo časa ni bilo niti besedice o delovanju našega aktivna. Marsikdo izmed vas bi lahko pomislil, da sploh ne deluje. Vendar bi bil lahko razočaran, ko bi naletel na manjšino marljivih mladincev, ki s svojim vključevanjem v razne športne akcije dokazujejo opravičenost obstoja AM. Ne le športna tekmovanja v okviru občine, tudi razna sodelovanja z AMD drugih aktivov (TIP-TOP, DE Savica) in organizacija plesa v počastitev praznika dela so dokaz, da mladina dela — ne vsa — vendar tista, ki dela, dela s pospešeno močjo.

Lahko omenim samo nekaj tekmovanj: sodelovanje na LE-SARIADI, na sindikalnih igrah podjetja, tekmovanja v okviru občine v malem nogometu, od-

bojki, namiznem tenisu, šahu ter organiz. nekaterih tekmovanj. Slede pa še druge pohvalne akcije. Ob Dnevu žena so bile mladinke obdarjene s čestitkami. Val nezadovoljstva in razburjenja proti italijanskim zahtevam je izžarel v protestnem pismu z naslednjo vsebino:

Mladi, zaposleni v LIP Bled TOZD lesna predelava »Tomaž Godec« Bohinjska Bistrica, organizirani in aktivni mladi delavci, se pridružujemo protestu vseh državljanov SFRJ za suverene in solidarne meddržavne odnose.

Protestiramo proti vsem tistim sovražnim dejavnikom, ki hočejo za vsako ceno streti našo socialistično ureditev, naš svetovni ugled, omadeževati ime našega zasluznega voditelja, ki hočejo

(Nadaljevanje na 5. strani)

Naši gasilci so zopet na vidiku

Lepo sončno jutro nas je dne, 12. maja 1974 pričakalo v vasi Ribno pri Bledu. Že v ranih jutranjih urah so se pričele zbirati gasilske enote iz občine Radovljica. Ta dan je bil namenjen za to, da se gasilske enote pomerijo med seboj, katera je hitrejša in vzdržljivejša. Na tekmovalnem prostoru se je zbralo kar 24 moških in tri ženske desetine, kar je jasen dokaz, da je gasilstvo zmerom bolj agilno in se zaveda svojega poslanstva.

Organizacija tekmovanja, kakor tudi sam prostor je bil dobro izbran in pripravljen, tako, da so desetine prihajale na start točno po vrstnem redu in že v naprej pripravljenemu urniku. Da je bilo vse dobro pripravljeno,

se imamo zahvaliti gostitelju t. j. GD Ribno in občinskemu gasilskemu organom občine Radovljica.

Tudi naše podjetje LIP Bled je bilo dobro zastopano, in sicer: TOZD Bohinj z dvema moškima desetinama in TOZD Bled z eno moško in eno žensko desetino.

Tekmovanje je potekalo v dveh panogah, in sicer: trodelni suhi napad in praktična vaja z napadom v notranjost prostora. Vsaka panoga pa zahteva veliko znanja in spretnosti in ni odvisna samo od hitrosti izvedbe, ampak tudi od praktičnega znanja. Za točnost izvedbe je poskrbel imenovani sodni zbor (imenovan od obč. GZ). Marsikateri izmed bralcev tega članka je bil prisot-

ten na tekmovanju in videl tisto pravo tekmovalno mrzlico, aplavdiranje in spodbujanje posameznim tekmovalnim enotam. Seveda, kot običajno je vsako navijal za svoje ljubljence.

Če pogledamo še dosežene rezultate tekmovanja gasilskih enot LIP Bled, vidimo naslednje:

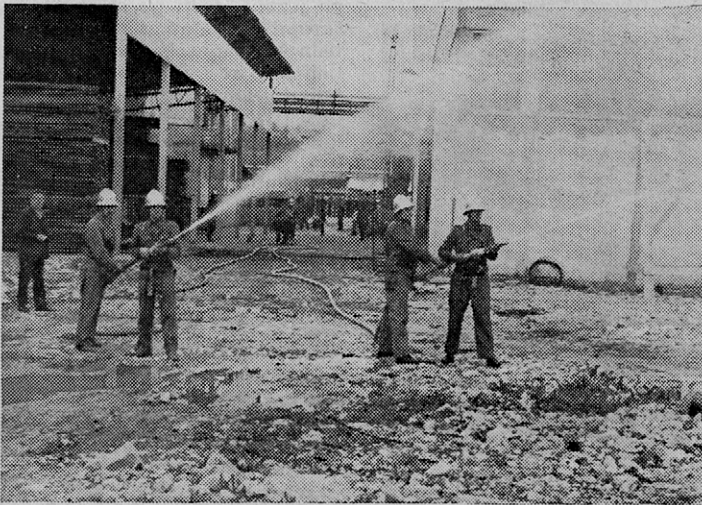
- Zenske desetine:
 2. mesto TOZD Bled LIP Bled
 Moške desetine Industrijsko gasilskih društev občine Radovljica:
 1. mesto gasilska enota TOZD Bled
 2. mesto gasilska enota tovarna ELAN
 3. mesto gasilska enota TOZD Bohinj (z razliko 4 točk drugega mesta)
 4. mesto gasilska enota tovarna VERIG Lesce
 5. mesto gasilska enota TOZD Bohinj I.

Iz navedenih rezultatov je razvidno, da so se enote LIP Bled dobro pripravile in izkazale. Posebna pozornost pa gre I. enoti TOZD Bohinj, saj to je mlada desetina, ki je šele letos pričela z vajami in so tako prvi nastopali v taki zasedbi. Pokazali so veliko sposobnost, ki pa jo bo potrebno še izpopolnjevati, da nas bodo tudi v bodoče častno zastopali na vseh gasilskih manifestacijah. Jaka

Pregled društva

Pregled industrijskega gasilskega društva v tovarni Bled je bil 27. 4. 1974 v popoldanskem času. Kako velikega pomena so taki pregledi se je pokazalo tudi v letošnjem letu pri nas, saj smo se temeljito pripravili.

Komisija občinske gasilske zveze Radovljica je svoje poslanstvo opravila v najlepšem redu ter kritično ocenila delo in sposobnost društva. Strokovna ocena komisije pa v nobenem primeru nobenemu društvu ne more škodovati, le koristi lahko za bodoče delo. Urejenost v domu, izpravnost orodja, disciplina ter udeležba članov, ki se zahteva oziroma ocenjuje pri pregledu društva naj bi trajalo skozi vse leto in ne samo za časa pregleda. Industrijsko gasilsko društvo LIP Bled - Rečica je sicer številčno zelo močno — na papirju, v praksi, sploh pa pri

vajah, je slika drugačna. Gasilnega orodja in opreme ima naše gasilsko društvo za prvo silo dovolj in v dobrem stanju, ko bi le z istim znanjem opravljali vsaj tisti, ki že dvajsetletje vodijo in se vabijo kot člani društva. Tega znanja pa zaradi premalo vaj nimamo. Kaj pomaga, če se vsa-

kič na občnem zboru društva prijavljamo v debati, ocenjujemo opravljeno delo, grajamo slabo, hvalimo dobro, glasujemo za lepo in na dolgo napisani plan bodočega dela, če se za vsako reč hitro ogrejemo, ko se pa še hitreje ohladimo. Na vajah pa vidimo zmeraj ene in iste tovariše.

Želja društva je, da bi vsi zaposleni v tovarni postali delovni in marljivi člani te humane organizacije, da bi se vsi skupaj zbirali pod društvenim prapornom, saj si sleherni delavec redno hodi rezat svoj vsakdanji kruh v tovarno, ki je vsako sekundo izpostavljena nevarnosti pred požarom. Kako lepo bo, če bomo znali priskočiti na pomoč v tovarni ali doma in rešili kar se bo rešiti dalo.

Naše gasilsko društvo ima eno moško in eno žensko desetino, ki nastopata na raznih gasilskih tekmovanjih. O njihovi udeležbi pri vajah in požrtvovalnosti bom pa pisal drugič.

Prosič Janez

Zasluzena priznanja

Dne 1. junija 1974 je bil iz strani Občinske gasilske zveze Radovljica ob 15.30 opravljen pregled gasilskega društva »TOMAŽ GODEC« Bohinjska Bistrica. Pregled so opravili: Klinar, Pogar, Arko, Lunar, Frčej in Hodnik.

Za udeležbo članstva, urejenost orodišča, opreme, cevi spoj, motork, redovne vaje, administracijo in blagajniško dokumentacijo ter praktično vajo je dobilo društvo skupno 778 točk.

Pregled, ki je bil opravljen, spada med redne, vsakoletne preglede.

Mesec mladosti je za nami. Preživeli smo ga vsak po svoje. Nekateri ga mogoče niso niti opazili in je bil za njih le mesec enak mesecu, le z bolj žgočim soncem in lepšo naravo. Toda mi smo ga z radostjo in ponosom v očeh popestrili s sodelovanjem v športnih tekmovanjih in se s tem pridružili čestitkam našemu predsedniku za rojstni dan. Ves naš trud ni bil zaman. V soboto, dne 25. maja je bila Festivalna dvorana polna mladih obiskovalcev, kajti tu je bila sklepna prireditev in podelitev pokalov in diplom.

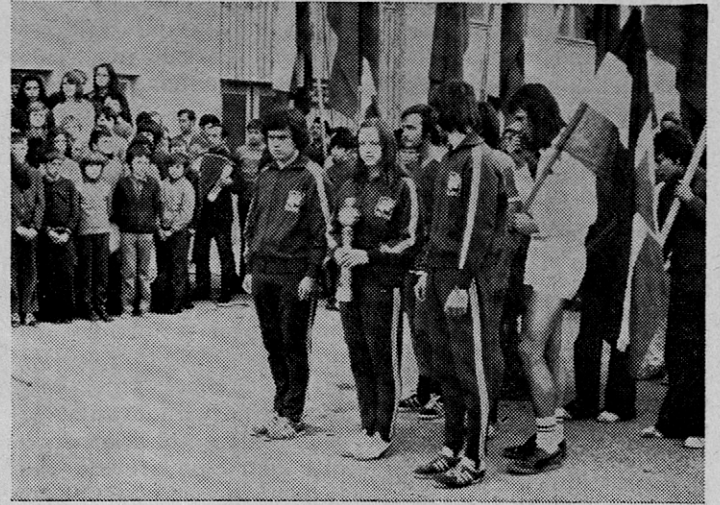
Po kulturnem programu je sledilo še tisto, najbolj pričakovano. Med nagrajenci je bilo za-

slišati tudi ime našega aktiva. Dekleta so si v odbojki priborile pokal in diplomu za 1. mesto v odbojki, fantje pa diplomu za 3. mesto, tudi v odbojki.

Ostale uvrstitve so bile naslednje:
 mali nogomet — 6. mesto; kegljanje (moški) — 5. mesto; kegljanje (ženske) — 5. mesto; namizni tenis (moški) — 7. mesto.

Vsi ti rezultati so izvrstni, kajti na teh tekmovanjih je sodelovala le 1/10 vseh mladincev, ki so igrali skoraj v vseh panogah. Neredko je bil tudi problem dobiti igralce, prevoz, opremo. Vendar vse se je prebrodilo z dobro voljo. Težave so pozab-

Štafetna palica v Bohinjski Bistrici

Slovesno okrašana tribuna, množica ljudi, pionirčki z rdečimi rutkami in kapami na glavah, brnenje nenavadnega avtomobila skozi Sotesko in pozdravno pismo.

Uganili ste. Po dolgem času je prispela v Bohinjsko Bistrico štafetna palica s pozdravi našemu voditelju za njegov rojstni dan, katerim so se pridružile tudi naše čestitke. V soboto, dne 11. 5. 1974 smo jo pričakali tudi mi. Naš AMD pa je imel še posebno nalogo. Izbrati je moral iz svoje vrste dva mladince

(Mencinger Franci in Žitnik Franci), ki sta ponesla štafetno palico skupno z mladinko iz AMD TIP-TOP. Prav tako je imel pozdravni govor član predsedstva AMD Čubrilo Bojan.

Vse je bilo veselo; srca so bila polna radosti in občutka, da smo zopet dokazali svojo pripadnost socialistični republiki in da smo se kot zrno v velikem klasu pridružili tisočerm pozdravom in čestitkam — še na mnoga leta naš tovariš Tito.

Zorica Jevremović

ljene. Ostalo je zaslužno priznanje, ki je bilo še bolj dragoceno in pomembno, ker je bilo to prvo priznanje za prehojene začetniške težave.

Ob tej priložnosti se člani Aktiva mladih delavcev zahvaljujemo za trud in požrtvovalnost v vseh športnih panogah

vsem sodelujočim tekmovalcem, ki so s športno vnemo branili barve našega aktiva.

Prav tako se zahvaljujemo trenerju naših ekip tov. LAZAR-ju ter vsem, ki so vodili priprave, kajti priznanja niso le naš uspeh ampak tudi njihov trud.

Zorica Jevremović

Delo AM delavcev

(Nadaljevanje s 4. strani)

zaostri naše odnose s prijateljskimi državami.

Odločno zahtevamo, da italijanska vlada preklicuje svoje izjave in da enkrat za vselej pusti pri miru ozemlje, čigar ni lastnik.

Hočemo živeti v miru in delati v miru! Hočemo socialistično Jugoslavijo s temi mejami, kot so bile postavljene in začrtane.

S tem pozivamo vse člane kolektiva, naj se pridružijo tisočim Jugoslovanom, ki branijo naše meje in so v skrajni sili pripravljeni boriti se za vsako ped naše socialistične države.

1. maj pa smo proslavili z organiziranjem plesa že pred samim praznikom. Nekaj dni pred plesom so bili izobešeni plakati, ki so vabili mladino na zabavo ob glasbi iz gramofona. Vse se je začelo ob 19. uri. Dvorana je

bila osvetljena v stilu polteme. Prava radost za plesoče parčke. Glasba je bila izvrstna, prav tako tudi discipliniranost prisotnih.

Za deževen nedeljski večer 28. 4. 1974 je bilo obiskovalcev precej. Za osvežitev in krepitev plesne energije je bila na razpolago osvežilna brezalkoholna pijača.

Torej zaključek plesa je bil ta. Mladi so se prijetno zabavali ob zvokih glasbe, se vrteli v stilu polteme in krepili poznanstva.

Res prava škoda, da je bilo videti med utripajočo lučjo tako malo ali skoraj nič mladincev iz našega AMD.

Izkupiček denarja, ki se je nabral od vstopnine, bo koristno uporabljen za razne udeležbe na športnih tekmovanjih, za nakup opreme itd.

Zorica Jevremović

Vendarle nova šola

Bohinjcem, predvsem pa najmlajšim, se je izpolnila velika želja. Na Dan mladosti so namreč v Bohinjski Bistrici odprli novo šolsko poslopje, ki ga obiskuje 564 učencev in 32-članski kolektiv. V ponedeljek 3. junija pa so imeli že prvi delovni dan v novi šoli.

Nova šola se imenuje po bohinjskem pisatelju Dr. Janezu Mencingerju, zgrajena pa je bila na podlagi referenduma oziroma samoprispevka občanov, prispevka delovnih organizacij in sredstev občinskega proračuna radovljiške skupščine. Po splošnem mnenju je to najlepša in najbolje izdelana šola v radovljiški občini. Šola ima 16 učilnic, 11 kabinetov, pisarne, prostore za varstvo otrok in posebno šolo ter malo šolo. Poleg tega pa je skoraj dograjena telovadnica in igrišča. Da bo dograjena telovadnica in igrišča ter telovadni prostori pri drugih osnovnih šolah v občini, predvsem šola v Begunjah in se financirajo iz samoprispevkov občanov, bo potrebno izvesti še en referendum za podaljšanje plačila prispevkov in upati je, da bodo občani kot tudi delovne organizacije pripravljene še priskočiti s

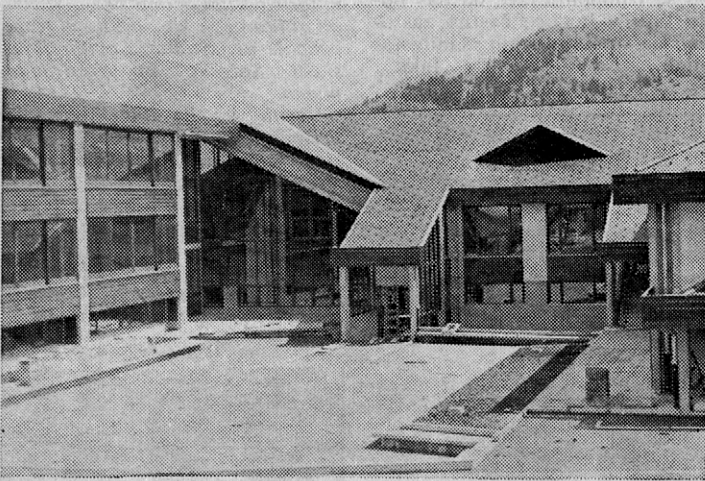
sredstvi, da se začete investicije v šole pravočasno končajo.

Da je šolsko poslopje kvalitetno izgrajeno ima veliko zaslug Gradbeno podjetje Bohinj, ki se je resnično potrudilo in opravilo vsa dela skoraj brez napak, kar je ponovni dokaz o njihovem kvalitetnem delu. K velikemu uspehu in zadovoljstvu mladine, ki je komaj dočkala nove prostore, pa je pripomogel s svojim neumornim delom ravnatelj Fister France, kajti brez njegovega prizadevanja verjetno šola ne bi bila odprta niti tako lepo urejena okolica.

Slavnostnemu odprtju šole je prisostvovalo preko

2000 občanov, katerim so šolarji s svojim pevskim zborom, tamburaši in recitatorji ter prispevki malčkov iz vrtca, pripravili lep kulturni program, na koncu pa je v imenu pokrovitelja šole TOZD »Tomaž Godec« tovariš Cvetek Janez, predsednik delavskega sveta TOZD odprl šolo, ključke pa izročil predsednici delavskega sveta osnovne šole tovarišici Žmitek Mariji, ter ji zaželel veliko uspehov v novem modernem posloplju, nakar je bil vsesplošen ogled delovnih prostorov, kabinetov, učilnic in vsega, kar je nova šola prinesla učencem.

JZ

Španija — dežela sonca

Naslednji dan je bil namenjen lenarjenju, namakanju, jedači in seveda tudi pijači. Dva Slovencata sta odkrila neko restavracijo, v kateri so točili pivo. Res nam je »potegnil« in dolgo v noč nas je še vlekel, privlekel nas je celo do Luna parka, nedaleč od mesta.

Bilo je kar zanimivo, pezete pa so kar kopnele na nekakšnih vrtljakih. Tudi v srečolovih si lahko po mili volji zapravljali denar. Na koncu smo ugotovili, da smo Slovenci dokaj srečni ljudje. Po dveh urah igranja na srečo, smo iztržili tri steklenice šampanjca, dve žogi, dve majhni igrački in tri majhne stekleničke aperitiva; pri vsem tem pa smo se seveda imenito zabavali. Neki Novomeščan se je tako nalokal Tikile, da je celo noč pel. Zjutraj je pri zajtrku neka Beograjčanka dejala: »Znate kakvo divnu muziku sam čula nočas«.

Menacor je bil cilj našega naslednjega izleta. To je drugo največje mesto na otoku. Tudi tu je zelo zanimiva katedrala. Mesto pa je znano še po nečem drugem. Majorica Perles, ali po naše tovarna umetnih biserov. Postopek je zelo zanimiv, ampak mi smo ga videli zelo malo, kajti vsi delavci so jo pobrisali ven, zakaj, ne vem. Nasproti tovarne je trgovina teh biserov. Tu dobiš čudo stvari, katerih cena pa je, v primerjavi z našimi, zelo nizka, toda za navadnega državljanca še vseeno visoka. Bolj od daleč sem opazoval nekega »dobro situiranega« Američana, ki je kupil svoji ženi verižico za milijonček našega denarja. Od takih mikavnih stvari je bolje, da jo človek kmalu pobriše, če ne lahko podleže potrošniški mrzlici.

Ustavili smo se v majhnem ribiškem mestecu Porto Kristo. Ugotovili smo, da je morje ravno tako slano, samo malo bolj umazano kot v Can Pastilli. Na

slednja postaja so bile znamenite Drahove jame. So nekaj podobnega kot naša Postojnska jama. Zanimivo kako želijo Španci na vse načine pridobiti turiste. V jami ni nikakršne motorizacije, tudi razsvetljava je dosti bolj domiselna, kajti svetloba prihaja izza kapnikov in vse skupaj naredi še bolj romantično. No, in na koncu je še podzemni koncert. Na dnu jame je podzemno jezero in zraven dvorana s provizoričnimi sedeži. Ob določeni uri, ko se koncert začne, je dvorana nabito polna. Pogasijo luči in iz daljave se zasliši glasba. Nato pripeljeta dva čolna, okrašena z lučkami in na njem se pripelje godalni kvartet. Igrali so Chopinov žal, Schumanovo sanjarjenje in še eno špansko melodijo. Bilo je res nekaj lepega in enkratnega. Ob tej glasbi še največji flegmatik postane romantik.

No in še nekaj enkratnega je bilo na sporedu tisti dan, namreč Foto-Safari. Tukaj je edinstven primer v Evropi. Otok leži toliko na jugu in klima pač odgovarja afriškimi živalim. Podobni oz. večji Foto-Safariji so še v

Keniji, Tanzaniji, Floridi, v Pakistanu in seveda še kje drugje, toda v Evropi je ta edini. To je ograjen gozd in travnik skupaj, velikosti okrog 10 km (kvadratnih). V njem so vse tropske živali, razen zveri. Peš vanj sploh ne moreš, prav tako je izstop iz avtomobila ali avtobusa prepovedan. Živali v tem parku so popolnoma soočene s civilizacijo. Sloni so kar pridrveli k avtobusu in stegovali svoje rilce skozi okno češ, »daj mi kaj za pod zob, saj sva prijatelja, oba živiva v civilizaciji«. Opica je skočila na avtomobil za nami in ni hotela dol, dokler ji niso v avtomobilu dokazali, da so ji dali zadnjo banano. Tudi noji, žirafe, zebre, pelikani niso ostali lačni, le povodni konji so bili preleni, da bi se dvignili iz tople mlakuže. V bazenu, zunaj tega vrta, pa so tjunli v vodi uganjali vragolije z žogo, skakali čez zapreke, goreče obroče in podobno. Site vsega novega nas je pričakala postelja.

Ugotovili smo, da nam je ostalo še tri dni in pol lenarjenja in uživanja španskega zraka, zato smo morali pohiteti, da bi ujeli

Palma (Mallorca)

še tisto kar nam je ostalo. Seveda najprej morje in špansko sonce, ki ga pri nas tako manjka; no temu smo posvetili ves naslednji dan.

Predzadnji dan smo šli v Formentor. To je mesto na severu otoka, ki slovi po najlepših plažah na otoku. Plaže so res gala. Najprej borovi gozdički, potem peščene plaže in nato toplo in plitvo morje. Človek bi ostal kar tam toda tolaži se s tem, da imamo tudi na Šobcu borove gozdičke in nam zato ne bo treba še enkrat v Španijo. Ta del kjer leži Formentor je najplodovitejši del otoka, saj tu dozori kar tri žetve. Seveda pa je bilo zato potrebno veliko truda, kajti zemlja je bila suha in so morali skopati namakalne kanale. Vodo črpajo velike vetrnice iz vodnjakov, ki so več deset metrov globoki, nato pa voda oteka po kanalih in namaka zemljo. Za tem je bil kratek sprehod z ladjo na kateri naj bi bila šampanjca prosta cona. Toda vozili smo se debelo uro, šampanjca pa od nikjer. Končno so iz hladilnika privlekli dve steklenici šampanjca in ju nalili v star meh, kakršnega so uporabljali pušcavski popotniki. In zdaj? Mornarska mrcina je izpraznila polovico v svoj debeli vamp. Da bomo videli kako je treba piti iz meha. Končno smo bili na vrsti še mi. Vsakemu je mornar nameril curek vina v usta, ga polil malo po jeziku, dosti po srajci in že škropil naslednjega. To je bila tista šampanjca prosta cona. Peljali smo se mimo pečin, ki jim pravijo Belvedere. Dvigajo se gotovo tristo metrov navpično nad morjem. Skok tam čez bi bil gotovo pravi užitek. Na poti iz Formentorja so nas peljali na ogled tovarne usnja. Ampak kako je tam smrdelo! To je nekaj neverjetnega in neznosnega. Polovica nas ni vzdržala do konca in smo jo skozi stranska vrata pobrisali ven in v bližnji oštariji zalili ta smrad s šilcem tikile — španskega šnopsa. Se nekaj so nam obljubili, česar smo se na vsej poti najbolj veselili. Namreč degustacijo ali pokušnjo znanih mallorkanskih likerjev. To je bila edina stvar na Mallorci, česar si res dobil po želji. Bil je to dokaj velik prostor in na vsak meter je bil sod z določenim likerjem. Teh sodov je bilo še in še, gotovo več kot petdeset. No in kar je bilo najvažnejše pri teh sodih je bilo to, da so imeli pipice, ki pa so nas kar dobro ubogale, ko smo pritiskali nanje. Ob vohodu si dobil kozarček, nato pa si ga lokal, lokal... Nas Slovenci so morali na silo vleči ven, sicer nas še nekaj časa ne bi bilo. Kar dobro okajene so nas odvedli v hotel in nas položili v posteljo kot dojenčke. Naslednji dan smo vsi na veliko čebelarili, kajti v glavi nam je šumelo kot v velikem panju.

Pravzaprav spozna človek tujo deželo šele takrat, ko že odhaja. Namreč vsi smo ugotovili kako temperamentni in ustrezljivi so Španci. Sicer je ta dobrohotnost morda včasih preveč umetna in se za njihovo prijaznostjo marsikdaj kaže drugačna luč. Zavedajo pa se tega, da turizem niso samo hoteli, jedača, dobra sangrija in lepe plaže, ampak še nekaj drugega kar pa je pri nas na lepem Jadranu in tudi drugje vse premalo najti, namreč gostoljubje. Sicer to ne spada zraven toda skoraj nismo mogli verjeti. Zgodilo se je v našem hotelu med večerjo.

Med kuhinjo in jedilnico so bila vrata in ker je natakak preveč hitel je z roko prifrčal skozi šipo. Zanimivo je to, da tega natakakja nismo več videli. Predzadnji dan smo Slovenci sklenili, da ga bomo dali malo na zob. Zato smo jo mahnilo na izlet, ki je bil predviden za zvečer. Na prospektu je pisalo: »Izlet do znane mallorcanske hiše, predstava s čistokrvnimi andaluzijskimi vranci, nato tipična večerja s spremljavo muzike, piliči na žaru, teletina in ostale priloge. Vina kolikor želite, na koncu pa šampanjec, nato pa ples v andaluzijski atmosferi.« Tako je trdil prospekt, toda opekli smo se kot mačke v vreli kaši. O kakšni predstavi s konji nismo nič za-

vohali kaj šele videli. Imeli so tam nekaj belih konj, morda pa je zanje vsaka razstava predstava. Za večerjo je dobil vsak nekaj različičev in koščkov teletine, nato pa so nas odgnali od teh specialitet kot lačne krave od sveže detelje. Na koncu pa nas je lačne in žejne avtobus odpeljal nazaj v hotel. Iz protesta proti Španiji ter lakoti in žeji smo jo mahnilo v prvo oštarijo in na dolgo in široko nazdravljali Jugoslaviji, slivovki in dobremu cvičku...

Kar nam je še ostalo dni smo jih porabili za namakanje in martinčkanje in si pač izbijali iz glave, da nas bo čez dva dni pozdravila rodna Jugoslavija. No seveda nismo pozabili na shopping kot pravijo temu Angleži. Namreč nakupovanje kajti s petami se pri nas ne da kaj prida kupiti, zato smo pač »zaluf-tali« vse kar smo imeli. Njihov sistem trgovanja je zelo zanimiv. Zjutraj so redke trgovine, ki se odpro pred deseto uro, prav tako redke tiste, ki se zapro zvečer pred deseto. V splošnem so Španci veliki ponočnjaki. Njihov dan se praktično začne šele ob dvanajstih, razen tistih, ki morajo. Opoldne grede večina na plažo, zvečer pa zaživijo nočni lokali in seveda z njimi Španci. To rajanje se poleže šele zgodaj zjutraj, ko jo precej »zmahani« prisekajo na svoje domove. Njihov režim v trgovinah je zelo zanimiv in za nas skoraj neizvedljiv. Vse je bolj »prosto po Presernu«. Sprehajaš se po trgovini in ogleduješ robo kot se ti za hoče. Če hočeš kaj kupiti prineseš k blagajni in ti zaračunajo. Tatvin je pri njih zelo malo, kajti imajo zelo ostre zakone. Za malenkost, ki jo na primer »pomotoma vzameš s seboj« sledi ječa ali velika globa. Zato se Španci zelo poredko poslužujejo brezplačnega kupovanja.

Humor

DA NEBO PREPOZNO

Miha: »Ti Janez, zakaj pa si spet kregal ženo?«

Janez: »Prebral sem njen horoskop, kjer je pisalo — srečanje z ljubljenimi osebami!«

VEC JE VEC

»Ti«, je dejala žena možu. »Pet prič ti lahko pripeljem, ki so videle, da si bil s plavalasko v »Mangartu«.

»To ni nič«, pravi mož. »Jaz jih pa lahko petdeset pripeljem, ki niso videle!«

Žena našteva možu predzakonske ljubice.

Moža razjezi in pravi: »Saj sem jih imel jaz ne pa ti!«

Kronika

STANJE ZAPOSLENIH KONEC MAJA 1974

TOZD »Tomaž Godec« Bohinjska Bistrica — 342 + 8 vajencev. TOZD Bled — 266 + 2 vajenca. TOZD Mojstrana — 38 + 2 vajenca.

TOZD Podnart — 44.

TOZD Trgovina — 6.

DSSS — 118.

Skupaj 814 + 12 vajencev.

Rodili so se:

Mulej Ivanki — sin
Burja Alojzu — sin

Člani uredniškega odbora:

Robič Ivan, glavni urednik

Jeglič Silva, tehnični urednik

Zitnik Janez, Pretnar Jasna, Trojar Andrej, Mencinger Franc, Kraigher Ciril